

ISSN 0027-8084

УДК 808.61./62

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

НАШ ЈЕЗИК

L/2

БЕОГРАД
2019

НАШ ЈЕЗИК

ИЗДАЈЕ

ЛИНГВИСТИЧКО ДРУШТВО у БЕОГРАДУ

УРЕЂУЈЕ

БОДИЉА

Година I Свеска I

БЕОГРАД

1932

НАШ ЈЕЗИК

L CB. 2

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР

др Рајна ДРАГИЋЕВИЋ, др Јелена ЈОВАНОВИЋ СИМИЋ,
др Весна ЛОМПАР, др Драгана МРШЕВИЋ РАДОВИЋ,
др Марина НИКОЛИЋ, др Мирослав НИКОЛИЋ,
др Борђе ОТАШЕВИЋ, др Милица РАДОВИЋ ТЕШИЋ,
др Стана РИСТИЋ, др Марина СПАСОЈЕВИЋ,
др Срето ТАНАСИЋ

Уредник
др СРЕТО ТАНАСИЋ

Секретар
др Марина Спасојевић

Ову свеску *Нашег језика* приредиле су
др Марина Николић и др Марина Спасојевић.

Рецензенти
др Марина Николић, др Владан Јовановић,
др Марина Спасојевић, др Срето Танасић

Према мишљењу Министарства за науку, технологију и развој Републике Србије
бр. 413-00-1715/2001-01 ова публикација је од посебног интереса за науку.

НАШ ЈЕЗИК, часопис за српски књижевни језик, покренуло је 1932. г. Лингвистичко друштво у Београду, на челу са Александром Белићем, који је уредио седам књига предратне серије, као и девет књига и први двоброј десете књиге у новој, послератној серији часописа. Од 1960. до 1975. г. (књ. X/3–XXI/1–2) уредник часописа био је Михаило Стевановић, а у периоду од 1975. до 1996. г. (књ. XXI/3–XXX) Митар Пешикан. Часопис је од 1996. до 2005. г. (књ. XXXI–XXXVI) уређивао Мирослав Николић.

Наш језик излази у две годишње свеске, које чине једну књигу. Издаје га и прима рукописе Институт за српски језик САНУ, Кнез Михаилова 36, ел. пошта: isj@isj.sanu.ac.rs, nasjzikisjsanu@gmail.com.

Штампа Планета принт, Београд

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

81

НАШ језик / уредник Срето Танасић. – Год. 1, бр. 1 (1932/1933) – год. 8, бр. 1 (1941); Н.С. Књ. 1 (1949/1950)–. – Београд: Институт за српски језик САНУ, 1932/1933– (Београд, Планета принт).

Полугодишње

ISSN 0027-8084 = Наш језик

COBISS.SR-ID 615951

Проф. др Срето Танасић, дописни члан АНУРС

*Радове на с̄раницама овог броја
часо̄писа Наш језик колеге,
̄пријатељи и некадашњи с̄туденти
̄освећују ̄роф. др Сре̄ти Танасићу,
до̄исном члану АНУРС,
̄оводом седамдесе̄ година живо̄и
са искреним жељама за дугим живо̄ом
и не̄рекидним с̄варалаш̄вом*

НАШ ЈЕЗИК

Књига L

Св. 2 (2019)

САДРЖАЈ

Повод

- Седамдесет година живота др Срете Танасића – пола века љубави
према српскоме језику (МАРИНА Љ. СПАСОЈЕВИЋ) . . . 1–7
- Библиографија радова др Срете Танасића
(ВЕСНА Н. ЂОРЂЕВИЋ) 9–30

Срето Танасић у српској лингвистици

- Стандардизација српског језика и језичка култура у проучавањима
Срете Танасића (МАРИНА М. НИКОЛИЋ) 31–37
- Срето Танасић против језичких манипулација
(БИЉАНА С. САМАРЦИЋ) 39–47
- Значај Танасићевих истраживања за лексикографски третман
трпног глаголског придева у Речнику САНУ
(ЈОВАНА Б. ЈОВАНОВИЋ) 49–57

Акцентологија и фонологија

- Силазни акценти на непочетним слоговима ријечи у српском
књижевном језику (МИЛОРАД П. ДЕШИЋ) 59–64
- О прозодијским аспектима риме у српској поезији
(ДРАГА С. ЗЕЦ) 65–75
- Белићеви погледи на акценте и културу говора у часопису *Наш
језик* из данашње перспективе (АЛЕКСАНДРА Р. ЛОНЧАР
РАИЧЕВИЋ, МАРИНА С. ЈАЊИЋ) 77–85
- О неким спорним рефлексима *jaīa* (САЊА М. КУЉАНИН) 87–93

Морфологија и творба речи

- О архаизмима у српском језику, посебно граматичким
(ПРЕДРАГ Ј. ПИПЕР) 95–107

Прелазни карактер префиксоида у савременом српском језику (РАЈНА М. ДРАГИЋЕВИЋ)	109–116
Морфолошка средства којима се појачава или ослабљује значење мотивне речи у творби (нацрт за једну могућу морфологију градуабилности) (МИРЈАНА К. ИЛИЋ)	117–122
Статус лексеме <i>сам</i> у савременом српском језику (АНА М. ЈАЊУШЕВИЋ ОЛИВЕРИ)	123–129
Узвици у служби других врста речи у српском језику (ИВАНА В. ЛАЗИЋ-КОЊИК)	131–139
Експресивна вредност збирних именица које означавају етничке, националне, верске групе (ДРАГАНА Ј. ЦВИЈОВИЋ)	141–150
О могућим семантичким дистинкцијама глаголских именица у српском језику <i>јризнање</i> : <i>јризнавање</i> , <i>јридружијење</i> : <i>јридруживање</i> и сл. у контексту актуелне политике (МАРИНА Љ. СПАСОЈЕВИЋ)	151–159
Видско парњаштво и акционалност (префикс <i>за-</i>) (ВЕСНА Н. ЂОРЂЕВИЋ)	161–168

Синтакса и семантика

О двјема спорним конструкцијама у српском језику (<i>за</i> + инфини- тив и <i>за</i> + акузатив у значењу одређивања правца кретања) (БРАНИСЛАВ М. ОСТОЈИЋ)	169–176
Значење и контекст: неки проблеми око значења и употребе гла- голских личних облика (РАДОЈЕ Д. СИМИЋ, ЈЕЛЕНА Р. ЈОВАНОВИЋ СИМИЋ)	177–187
О реченицама са спојем <i>а</i> и <i>у</i> у везничкој позицији (МИЛОШ М. КОВАЧЕВИЋ)	189–196
Синтаксичке конструкције ‘глагол + <i>ми се</i> ’ у српском језику (ДИМКА В. САВОВА)	197–204
О једној посебној контрафактивној конструкцији у српском језику (ЉУДМИЛА В. ПОПОВИЋ)	205–220
Синтакса и семантика предикатског израза <i>јјознајти (се)</i> (ВЛАДИСЛАВА Ж. РУЖИЋ)	221–236
О предлогу <i>јјоврх</i> (ДУШКА Б. КЛИКОВАЦ)	237–258
Синтакса и семантика предлога <i>јјри</i> (ИВАНА Н. АНТОНИЋ)	259–268
О српском глаголу <i>јјријти</i> (НАДА Л. АРСЕНИЈЕВИЋ)	269–280
Значењски ресурси функционалних глагола: на примеру предик- ката ‘сукобити се’ (МИЛИВОЈ Б. АЛАНОВИЋ)	281–288
Утицај полипрефиксације глагола на њихово синтаксичко окружење (МИЛИЦА Љ. СТОЈАНОВИЋ)	289–295
О (лексичко-граматичким) значењима глаголских речи (ИВАНА Р. ЈОВАНОВИЋ)	297–306

Негација као језичка категорија – општи осврт (ЈЕЛЕНА Л. ПЕТКОВИЋ)	307–314
Један тип безличних реченица у српском и руском (у контексту језичке слике света) (БИЉАНА Ж. МАРИЋ)	315–322
Асиндетске структуре с концесивним значењем у савременом српском језику (МИЈАНА Ч. КУБУРИЋ МАЦУРА)	323–334
О употреби израза <i>један/једно с другим</i> и <i>једна с другом</i> у српском језику (ИВАНА З. МИТИЋ)	335–342
Линеаризација протосоцијативних и псеудосоцијативних кон- струкција у српском језику (МАРИЈА М. ОПАЧИЋ)	343–351
Императив као маркер неочекиваности (ДРАГАНА М. КЕРКЕЗ) ..	353–359
Статус финалних реченица у <i>Зборницима закона и уредбених указа</i> из пете деценије 19. века (ЈЕЛЕНА М. ПАВЛОВИЋ ЈОВАНОВИЋ)	361–368

Лексикологија, лексикографија и терминологија

Рјечници као средство успостављања ауторитета (ДАНКО М. ШИПКА)	369–386
Слов'янска терминологија кінца ХХ – почетку ХХІ століть у діалози традиційної та електронної бібліографії (ВІКТОРИЈА Л. ІВАЩЕНКО)	387–397
Нова лексика у области туризма у савременом српском језику (ЂОРЂЕ Р. ОТАШЕВИЋ)	399–408
Саобраћајна терминологија у савременом српском језику (ГОРДАНА Д. ДИМКОВИЋ ТЕЛЕБАКОВИЋ)	409–418
Винаверове крушке <i>крусиџуменка</i> и <i>бергамка</i> и ријеч-двјије по- водом њих (НЕЂО Г. ЈОШИЋ)	419–427
Називи за печурке у српским народним говорима (МАРИНА С. ЈУРИШИЋ, ЈЕЛЕНА Д. ЈАНКОВИЋ)	429–439
Турцизми у 20. тому Речника САНУ (МАРИЈА С. БИНЂИЋ) ..	441–448
Прилог опису семантике придева <i>йразан</i> (НАТАША М. МИЛАНОВ)	449–456
Једно запажање о прилогу <i>вуковски</i> у српском језику (ИРЕНА Р. ЦВЕТКОВИЋ ТЕОФИЛОВИЋ)	457–463

Стилистика

Превођење као креативни и лингвистички изазов у савременом српском језику (НЕНАД Б. ВУКОВИЋ)	465–471
О стилистичким особинама Андрићева наратива у роману <i>На Дрини ћуџрија</i> (ГАЛИНА Г. ТЈАПКО)	473–485
Заграде у Андрићевим романима (БРАНКО Ђ. ТОШОВИЋ)	487–494

Суфикси <i>-ица</i> и <i>-ка</i> у језику Петра Кочића (ДРАГО В. ТЕШАНОВИЋ, ДРАГАНА Д. ЛАЗИЋ)	495–506
Индивидуална лексика у дјелу Исидоре Секулић (творбено- -семантичке одлике именица) (ВЕСЕЛИНА В. ЂУРКИН)	507–520
„Унутрашњост“ поетонима <i>Тигар</i> Бранка Топића (МИРЈАНА Н. СТОЈИСАВЉЕВИЋ)	521–527
(Не)референцијалност антецедента релативних клауза у песми „Он“ Сунчице Денић (ТАЊА З. РУСИМОВИЋ)	529–540

Прагматика

О пружању утехе саговорнику у говору свакодневне комуникације (БОЈАНА С. МИЛОСАВЉЕВИЋ)	541–550
Реторичка структурална теорија и реализација елементарних јединица дискурса на примеру онлајн коментара у српском и руском језику (РАДОСЛАВА М. ТРНАВАЦ)	551–570

Дијалектологија

О једној старој падежној конструкцији у говору источnobосан- ских Ера – генитив издвајања из скупине (СЛОБОДАН Н. РЕМЕТИЋ)	571–576
Третман полисемије и хомонимије у дијалекатским речницима (МАРТА Ж. БЈЕЛЕТИЋ)	577–585
Језичке крхотине и дијалекатски речник (НЕДЕЉКО Р. БОГДАНОВИЋ)	587–593
Говори Црне Горе у основици српског књижевног језика (МИОДРАГ В. ЈОВАНОВИЋ)	595–603
Западнобоснијска диалектна лексика в общесербском контек- сте (на примере говора Манячи) (ЕКАТЕРИНА И. ЯКУШКИНА)	605–613
Неке позајмљенице у коларској терминологији говора Карашева (МИХАЈ Н. РАДАН, МИЉАНА-РАДМИЛА М. УСКАТУ)	615–626
О акценту као прилогу очувању дијалекта (ЈОРДАНА С. МАРКОВИЋ)	627–636
Репартиција рефлекса вокалног <i>л</i> у говорима Лужнице и Пирота (ЉУБИСАВ Н. ЂИРИЋ)	637–644
Рефлекси финалног <i>л</i> у лексеми <i>заова</i> у говорима призренско- -тимочке дијалекатске зоне (АНА Р. САВИЋ-ГРУЈИЋ)	645–653
Вокалске редукције у говору Бастаса (ДРАГОМИР В. КОЗОМАРА)	655–662
О приступима у досадашњим истраживањима синтаксе падежа у херцеговачко-крајишким говорима (ЗОРАН М. СИМИЋ)	663–677

Циљне (намерне, финалне) реченице у сиринићком говору (РАДИВОЈЕ М. МЛАДЕНОВИЋ, БОЈАНА М. ВЕЉОВИЋ)	679–685
Вербализација концепта <i>здравље</i> у тимочко-лужничким говорима (ТАЊА З. МИЛОСАВЉЕВИЋ)	687–694

Ономастика

Marginalia onomastyczne (ZUZANNA V. TOPOLINSKA)	695–698
О релационим микропонимима у Рађевини (МИРЈАНА С. ПЕТРОВИЋ-САВИЋ)	699–705
Прилог реконструкцији ојконима <i>Вогошћа</i> (ЈЕЛЕНА В. ЈАЊИЋ)	707–714

Социолингвистика

Linguistic Ideology and the Art of Re-Edition on the Second Edition of Ioann Rajić's <i>History of Various Slavic Peoples</i> (1823) (МОТОКИ У. НОМАЧИ)	715–725
Знање студената о ауторству наших правописа (ВЕЉКО Ж. БРБОРИЋ)	727–735
Стандардни и матерњи језик из другачије перспективе (НАТАША Б. КИШ)	737–744
О уништеном писаном наслеђу на Косову и Метохији (на при- меру сачуваног дела једне породичне архиве) (МИТРА М. РЕЉИЋ)	745–752

Лингвокултурологија

Сложенице са именицом <i>вода</i> у српским народним говорима и српској култури (СОФИЈА Р. МИЛОРАДОВИЋ, ВЛАДАН З. ЈОВАНОВИЋ)	753–763
„Богатство“ – конвенционални суд у систему вредности у срп- ском језику и култури (НАТАША С. ВУЛОВИЋ)	765–772
Стереотип о Ери (ДАНИЈЕЛА С. СТАНИЋ)	773–781

Граматографија

Српско-рускословенски међуодноси у српским граматикама рускословенског језика прве половине 19. века (НАЈДА И. ИВАНОВА)	783–790
<i>Србска Грамаџика за гимназијалну младежъ Княжесѣтва Срѣје</i> Владимира Вујића (1856) (МИЛОШ Ћ. ОКУКА)	791–802

Библиографија

Преглед библиографија објављених у часопису <i>Наш језик</i> (АНА В. ГОЛУБОВИЋ)	803–811
--	---------

Библиографија

УДК 014.3НАШ ЈЕЗИК"1973/2018"
011/016:050НАШ ЈЕЗИК"1973/2018"

Оригинални научни рад
Примљено 25. новембра 2019. г.
Прихваћено 16. децембра 2019. г.

АНА В. ГОЛУБОВИЋ*
(Универзитет у Београду,
Филолошки факултет,
Библиотека Катедре за славистику)**

ПРЕГЛЕД БИБЛИОГРАФИЈА ОБЈАВЉЕНИХ У ЧАСОПИСУ *НАШ ЈЕЗИК*

У часопису *Наш језик* објављено је шест персоналних библиографија научника: Миливоја Павловића, Митра Пешикана, Бранислава Милановића, Петра Ђукановића, Мирослава Николића и Ивана Поповића. Објављена је једна тематска библиографија из области морфологије и творбе речи. Аналитичка библиографија чланака у самом часопису је посебно негован вид библиографије у *Нашем језику*, у неколико наставака.

Кључне речи: *Наш језик*, лингвистичке библиографије, персоналне библиографије, тематске библиографије, аналитичке библиографије.

Српска академија наука и уметности, уз све претходне организације на које се гледа као на њене претече, као и оне у њеном саставу, издавач је бројних периодичних публикација посвећених широком спектру научних области, дисциплина и областима научног деловања. Часописи који су се издвојили у објављивању библиографија из области лингвистике и неговању такве делатности су: *Гласник Друштва српске словесности*, *Годишњак Српске краљевске академије (САН, САНУ)*, *Јужнословенски филолог*, *Наш језик* и *Лингвистичке актуелности*. Потоња три часописа данас су издања Института за српски језик САНУ.

* ana.golubovic@gmail.com

** Овај рад је настао у оквиру пројекта *Интердисциплинарно истраживање културног и језичког наслеђа Србије и израда мултимедијалног интернет јорнала Појмовник српске културе* (бр. 47016), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Рад представља наставак истраживања аутора (Голубовић 2018).

Први број часописа *Наш језик* објављен је у Београду за 1932/1933. годину, као гласило Лингвистичког друштва Србије. Осмишљен као часопис чији ће садржај бити посвећен темама из области изучавања српскохрватског језика, био је препоручен од стране Министарства просвете свим школама (Уредништво *Нашег језика* 1933). При оснивању Института за српскохрватски језик САНУ 1947. године донета је одлука да три часописа буду означена као званична гласила Института: *Српски дијалектолошки зборник*, *Јужнословенски филолог* и *Наш језик*. У оквиру часописа *Српски дијалектолошки зборник* до данас је објављена једна тематска библиографија, посвећена дијалекатској лексикографији штокавског наречја (Недељков–Марковић 2015). Редовну рубрику текуће националне лингвистичке библиографије и развијену делатност на високом нивоу бележи *Јужнословенски филолог* (Голубовић 2013).

Персоналне и тематске библиографије из области лингвистике у часопису *Наш језик* објављиване су у неколико наврата. Персоналних библиографија до данас је одјављено шест. Прва је преглед научних радова које је у самом часопису објавио Миливој Павловић. Тај преглед је настао након смрти професора и објављен је у броју XXI (1975). Подаци су преузети из аналитичке библиографије објављене у претходном броју часописа, а аутор није наведен.

Андреј Пешикан је у броју XXXI (1996) објавио библиографију радова Митра Пешикана. Грађа је у њој распоређена хронолошки, од 1956. до 1996. године, и нумерисана је, са укупно 192 библиографске јединице. Библиографски опис карактеришу наслови дати курсивом, док су остали елементи одвојени зарезима или знаком тачка зарез. Код описа монографских публикација наслов је одвојен од остатка описа знаком тачка-размак-црта-размак, а присутне су и напомене мањег обима.¹

Поводом смрти Бранислава Милановића у наредном, броју XXXII, свесци 1–2 (1997), Никола Рамић је приредио библиографију његових радова. Грађа је приказана хронолошки, од 1949. до 1981. године, без нумерације. Библиографски опис се састоји од наслова, одштампаног курсивом, и другог дела, који је одвојен знаком тачка-размак-црта-размак. Целокупну приказану грађу чине чланци објављени у научној

¹ Пример описа монографске публикације:

23. *Речник српскохрватског књижевног и нарадоног језика*, књ. IV. – Београд, САНУ, Институт за српскохрватски језик, 1966; (8)+798+(1); 4.

(Библиографија Митра Пешикана / Андреј Пешикан // *Наш језик*. – Бр. XXXI (1996), стр. 9).

Пример описа чланка у часопису:

157. *Именослов Врбаса XVI–XVIII века*. Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, 1990, XXXIII; 379–386.

(Исто: 17).

периодици, тако да су након назива часописа наведени нумерички подаци, одвојени зарезима. Име самог аутора се не понавља у опису.²

Свеска 3–4 истог броја изашла је наредне, 1998. године, где је објављена библиографија радова Петра Ђукановића, такође поводом смрти, аутора Михаила Шћепановића. Карактеристике те две библиографије су сличне претходној.³

Весна Ломпар је за свеску 3–4 броја XLVIII (2017) израдила библиографију Мирослава Николића, дугогодишњег уредника, када је часопис обележио седамдесет година његовог живота. Грађа је приказана хронолошки, од 1969. до 2017. године, и она није нумерисана. Библиографски опис има форму цитиране литературе и опадајућег пасуса. Име аутора се не понавља у описима, наслови монографских публикација и називи часописа су дати курзивом.⁴ Опис речничких одредница М. Николића дат је у угластој загради након података о самом речнику.⁵

Библиографија лингвисте Ивана Поповића, аутора Владимира Живановића, објављена је у првој свесци боја XLIX 2018. године. Грађа обихвата научне радове И. Поповића објављене у периоду од 1947. до 2007. године (122 јединице), као и податке о оним који су посвећени научнику (24 јединице). Примењен је хронолошки принцип приказа грађе и у оквиру једне године азбучни. Такође су засебно издвојени

² Пример описа:

– *Јубилеј професора А. Белића*. – Јужнословенски филолог, књ. XVIII, св. 1–4, Београд, 1949–1950, 223–242.

(Објављени радови Б. Милановића / Никола Рамић // Наш језик.
– Бр. XXXII (1997), стр. 128).

³ Пример описа:

– *Окџироисана екавица*, Ријеч П/1–2, Никшић 1996, 86–90.

(Објављени радови П. Ђукановића / Михаило Шћепановић // Наш језик. – Бр. XXXII, св. 3–4 (1998), стр. 303).

⁴ Пример описа монографске публикације:

Обрајни речник српскога језика, Београд: Институт за српски језик САНУ, Палчић – Нови Сад: Матица српска, 2000, 1394 стр.

(Библиографија радова проф. Мирослава Николића / Весна Ломпар // Наш језик. – Бр. XLVIII, св. 3–4 (2017), стр. 6).

Пример описа чланка у часопису:

Говор села Горобиља код Ужичке Пожеге, *Српски дијалектолошки зборник* 19, Београд, 1972, 619–746.

(Исто: 1).

⁵ *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, 10, колити–кукутица, Београд: Српска академија наука и уметности, Институт за српски језик САНУ, 1978, 800 стр. [самостална обрада *кришићин–крнџијејина*, 593–621; помоћна редакција *комун–коница*, 89–127].

(Исто: 2).

бројни текстови које је И. Поповић писао за рубрику „Наш језик“ у листу *Борба* (254 наслова). Библиографски опис у првом и трећем сегменту прати међународне ISBD стандарде.⁶ Уз наслове из листа *Борба* у загради су наведени нумерички подаци о броју, датуму и страници на којој је текст објављен.⁷

Једина тематска библиографија у часопису *Наш језик* јесте библиографија научних радова из области морфологије и творбе речи насталих у периоду од 1950. до 2000. године коју су израдиле Милица Радовић Тешић и Весна Ломпар у броју XXXIII, свесци 3–4 (2000). Та библиографија је настала као резултат рада Комисије за морфологију и творбу речи Одбора за стандардизацију српског језика. У уводној речи ауторке су изнеле објашњења о њеном настанку. Највећи део грађе обрађен је *a visu*, док је један део преузет из годишњих библиографија *Јужнословенског филолога*. Представљени материјал односио се на издања из целе СФРЈ до 1989. године, а након тога на говорно подручје српског језика. Библиографска грађа је распоређена азбучно према презименима аутора и насловима. Одредницу чине име и презиме аутора у инверзији, са зарезом, одштампани масним словима. Грађа није нумерисана. Писмо и језик радова су верно пренети у опис. Наслови су дати у курзиву. Имена појединих часописа су у скраћеном облику, што је разрешено на крају библиографије.⁸

⁶ Пример описа монографске публикације:

122. Историја српскохрватског језика / Иван Поповић; уредили Ранко Кебара, Ненад Кебара. – Београд : Требник; Крагујевац : Лира; Лазаревац : Елводпринт, 2007. – 496 стр. : илустр. ; 24 cm.

(Библиографија Ивана Поповића : 1923–1961. / Владимир Б. Живановић // Наш језик. – Бр. XLIX, св. 1 (2018), стр. 104).

Пример описа чланка у часопису:

38. Einige albanische Lehnwörter im Serbokroatischen / Ivan Popović // Zeitschrift für Slavische Philologie. – Књ. 23, св. 1 (1954), стр. 121–133.

(Исто: 97).

⁷ 14. Синоћни, синоћњи или синотњи (27, 1. 2. 1956, 5).

(Исто: 104).

⁸ Пример описа монографске публикације:

Белић, Александар. *Савремени српскохрватски књижевни језик. II. Наука о грађењу речи.* Београд 1949, 329 стр.

(Библиографија радова из области морфологије и творбе речи : 1950–2000. / Милица Радовић-Тешић, Весна Ломпар // Наш језик. – Бр. XXXIII, св. 3–4 (2000), стр. 350).

Пример описа чланка у часопису:

Kakridis, Yannis. *Утврђивање творбених категорија : синтагматски и парадигматски ирисјуи*, НССУВД 28/2, 1999, 181–187.

(Исто: 357).

Аналитичка библиографија, односно преглед објављених текстова у њему самом, посебно је негована у часопису *Наш језик*. Први такав преглед радова у часописима који су званична гласила Института за српски језик, *Нашег језика* и *Јужнословенског филолога*, израђен је заједно. Његов аутор је Јованка Миловановић у броју XX (1973–74) *Нашег језика*. Том приликом су засебно дати библиографски подаци за сваки од часописа. Како је назначено у поднаслову, распоред библиографске грађе у оба одељка је азбучни, према презименима аутора. Сва имена су одштампана у оригиналу, а иницијали разрешени у угластим заградама. Одредница је истакнута масним словима и не понавља се код сваког описа, већ се испод имена аутора наводе хронолошки сви његови радови у датом часопису. Наслови су засебно нумерисани у оквиру сваке одреднице. С једне стране, то пружа јасан преглед који су аутори најзаступљенији, али не и колико је радова укупно у часопису објављено. У том периоду Александар Белић је био најпродуктивнији аутор јер је у *Јужнословенском филологу* објавио 122, а у *Нашем језику* 125 чланака. У оквиру библиографског описа ништа није истакнуто. Подаци су прегледно одвојени резима.⁹

У броју XXVI, свесци 1 (1983) Ј. Миловановић је израдила нов преглед у међувремену објављених чланака у *Нашем језику*. Распоред грађе и библиографски опис су остали исти, с тим што је сада име у одредници било одштампано верзалом. Аутор са највише објављених радова био је Петар Митропан, са 18.¹⁰

Трећи наставак аналитичке библиографије *Нашег језика* објављен је у броју XXX (1995–96), када су приказани чланци и расправе од броја XXVI до XXX. Иста библиографија садржи преглед радова из *Јужнословенског филолога* за дужи временски период, од 1975. до 1995. године, као и комплетну аналитичку библиографију часописа *Српски дијалектолошки зборник*, од 1905. до 1995. године. Аутор тог прилога је Мирослав Николић. Начином приказа и обраде грађе та библиографија се надовезује на претходне објављене у часопису.

⁹ Пример описа чланка А. Белића из *Јужнословенског филолога*:

122. О значају западног штокавског говора за историју српскохрватског језика, књ. XXIII, св. 1–4 (1958), стр. 69–75.

(Попис расправа и чланака објављених у *Јужнословенском филологу* и *Нашем језику* : датих по азбучном реду / Јованка Миловановић // *Наш језик*. – Бр. XX (1973–74), стр. 53).

¹⁰ Пример описа:

13. Двојаки облици глагола *мреџи/мријети*, књ. XXIV, н.с., св. 4–5 (1980), стр. 272–275.

(Попис расправа и чланака : *Наш језик* XXI–XXV / Јованка Миловановић // *Наш језик*. – Бр. XXVI, св. 1 (1983), стр. 67.)

Четврти наставак библиографије радова објављених у *Нашем језику* израдиле су Марина Спасојевић и Драгана Настановић за број XL (2009), обухвативши грађу од броја XXXI. Аутор са највише објављених радова у том периоду је Срето Танасић, са 16. Оно што се може назначити као новина у оквиру библиографског описа јесте одређење, уколико је неки чланак приказ. Информација о томе је на самом крају у угластој загради.¹¹

Поводом обележавања осамдесетогодишњице од првог броја часописа *Наш језик*, у броју XLIII (2012) Владимир Живановић, Марина Спасојевић, Драгана Цвијовић и Анета Спасојевић објавили су комплетну библиографију у њему објављених радова. Уводним текстом аутори су, поред основних података о самом часопису, изнели и принципе израде библиографије. Грађа је распоређена хронолошки и прати редослед чланака у садржају сваког броја. Нумерација библиографских јединица је јединствена на нивоу целе библиографије и износи 1618. Библиографски опис израђен је према међународном стандарду за опис саставних делова публикација ISBD (CP). Иницијали су у њему разрешени у угластим заградама, а напомене мањег обима су одвојене усправном цртом.¹² У посебном делу библиографије су побројане рубрике „Језичке поуке“, „Наша пошта“ и „Језички пабирци“, са списковима бројева, годишта и броја страна везаних за те наслове.

Посебну вредност ту чине израђени обимни ауторски и предметни регистар. Сва имена аутора у регистру су транслитерисана на ћирилицу. Предметни регистар представља кључни елемент за коришћење библиографије. На преко педесет страна побројани су појмови, азбучним редоследом, који одражавају теме научних чланака објављених у часопису. Тако организован регистар предствља разгранат систем термина из свих области науке о језику. Аутори се тако нису ослонили на неку од уврежених шема при предметном представљању библиографске грађе из области лингвистике.¹³

Библиографије из области лингвистике објављене на страницама часописа *Наш језик* вредан су допринос укупним резултатима у оквиру

¹¹ Пример описа:

Пецо Асим

6. Херцеговачка презимена, књ. XXXVII, св. 1–4 (2006), стр. 73–75. [приказ]
(*Наш језик* : књ. XXXI–XL / Марина Спасојевић, Драгана Настановић // *Наш језик*. – Бр. XL (2009), стр. 139).

¹² Пример описа:

298. Богаћење језика / А[лександар] Б[елић]. – Год. 5, св. 4 (1937), стр. 97–100.
(*Наш језик* : I–XLIII : библиографија са регистрима : 1932–2012. / Владимир Живановић, Марина Спасојевић, Драгана Цвијовић, Анета Спасојевић // *Наш језик*. – Бр. XLIII (2012), стр. 151).

¹³ Систем какав је у употреби у библиографијама у *Јужнословенском филологу* или у иностраним библиографијама *Bibliografia Językoznawstwa Słowistycznego* и *Linguistic Bibliography*.

те делатности, коју више деценија негује у својим издањима Институт за српски језик САНУ.

БИБЛИОГРАФИЈЕ ОБЈАВЉЕНЕ У ЧАСОПИСУ *НАШ ЈЕЗИК*

ПЕРСОНАЛНЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ:

1. Библиографија радова пок. проф. Миливоја Павловића у *Нашем језику* // Наш језик. – Бр. XXI (1975), стр. 198–199.
2. Библиографија Митра Пешикана / Андреј Пешикан // Наш језик. – Бр. XXXI (1996), стр. 8–19.
3. Објављени радови Б. Милановића / Никола Рамић // Наш језик. – Бр. XXXII, св. 1–2 (1997), стр. 128–129.
4. Објављени радови П. Ђукановића / Михаило Шћепановић // Наш језик. – Бр. XXXII, св. 3–4 (1998), стр. 302–303.
5. Библиографија радова проф. Мирослава Николића / Весна Ломпар // Наш језик. – Бр. XLVIII, св. 3–4 (2017), стр. 1–8.
6. Библиографија Ивана Поповића (1923–1961) / Владимир Б. Живановић // Наш језик. – Бр. XLIX, св. 1 (2018), стр. 95–112.

ТЕМАТСКЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ:

1. Библиографија радова из области морфологије и творбе речи : 1950–2000. / Милица Радовић-Тешић, Весна Ломпар // Наш језик. – Бр. XXXIII, св. 3–4 (2000), стр. 345–379.

АНАЛИТИЧКЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ:

1. Попис расправа и чланака објављених у *Јужнословенском филологу* и *Нашем језику* : датих по азбучном реду / Јованка Миловановић // Наш језик. – Бр. XX (1973–74), стр. 45–143.
2. Попис расправа и чланака : *Наш језик* XXI–XXV / Јованка Миловановић // Наш језик. – Бр. XXVI, св. 1 (1983), стр. 61–69.
3. Садржај часописа чији је издавач (или суиздавач) Институт за српски језик САНУ : Наш језик (књ. XXVI–XXX) (1983–1995) / Мирослав Николић // Наш језик. – Бр. XXX, св. 1–5 (1995–1996), стр. 149–155.
4. *Наш језик* : књ. XXXI–XL / Марина Спасојевић, Драгана Настановић // Наш језик. – Бр. XL (2009), стр. 131–145.
5. *Наш језик* : I–XLIII : библиографија са регистрима : 1932–2012. / Владимир Живановић, Марина Спасојевић, Драгана Цвијовић, Анета Спасојевић // Наш језик. – Бр. XLIII (2012), стр. 139–280.

ЛИТЕРАТУРА

- Вранеш 1997: Александра Вранеш, *Српска библиографија у њериодици: 1766–1941*, Београд: Драганић.
- Вранеш 2013: Александра Вранеш, *Библиографија*, Београд: Филолошки факултет.
- Голубовић 2013: Ана Голубовић, *Библиографија у часопису Јужнословенски филолог*, Београд: Институт за српски језик САНУ.
- Голубовић 2018: Ана Голубовић, *Библиографије из области лингвистике у српској научној њериодици XIX и XX века*, Београд: Филолошки факултет.
- Голубовић 2011: Ана Голубовић, Српска лингвистичка библиографија у научној периодици у XX веку, *Зборник Мајице српске за славистику* 79, Нови Сад, 167–180.
- Марковић А. 2002: Александра Марковић, Наш језик XXXIV/1–2, *Књижевност и језик* XLIX/3–4, Београд, 359–362.
- Марковић С. 2010: Слободан Ж. Марковић, Друштво за српски језик и књижевност и часопис Наш језик, *Наш језик* XLI/3–4, Београд, 107–111.
- Недељков–Марковић 2015: Љиљана Недељков, Бранкица Марковић, Дијалекатска лексикографија штокавског наречја: од 1818. до 2014. године: библиографија, *Српски дијалектолошки зборник* LXII, Београд, 247–326.
- Николић 1995: Мирослав Николић, Наш језик, књ. XXIX/5, *Књижевност и језик* XLII/1–2, Београд, 154–157.
- Пешикан 1983: Митар Пешикан, Пола века од покретања Нашег језика, *Наш језик* XXVII, Београд, 3–5.
- Спасојевић 2012: Марина Спасојевић, Развој концепције и структуре часописа Наш језик за 80 година излажења, *Наш језик* XLIII/3–4, Београд, 11–19.
- Спасојевић 2015: Марина Спасојевић, Александар Белић као покретач лингвистичке периодике на почетку XX века, *Научни састај славистица у Вукове дане* 44/1, Београд, 39–48.
- Танасић 2007: Срето Танасић, Два наша јубилеја: седамдесет пет година Нашег језика и шездесет година Института, *Наш језик* XXXVIII, Београд, 1–4.
- Танасић 2009: Срето Танасић, Мјесто Нашег језика у изучавању српског стандардног језика: поводом XL књиге нове серије, *Наш језик* XL, Београд, 3–5.
- Уредништво *Нашег језика* 1933: Наша реч, *Наш језик* I, Београд, 1–3.
- Уредништво *Нашег језика* 1949: Пред новим задацима, *Наш језик* н.с. I, Београд, 1–6.

Ана В. Голубович

БИБЛИОГРАФИИ ОПУБЛИКОВАННИ В ЖУРНАЛЕ *НАШ ЈЕЗИК*

Резюме

Библиографии в области лингвистики, опубликованные на страницах журнала *Наш језик*, являются ценным вкладом библиографской деятельности в публикациях Института сербского языка САНУ. В журнале опубликовано шесть персональных библиографий ученых: Миливой Павлович, Митар Пешикан, Бранислав Милановић, Петар Джуканович, Мирослав Николич и Иван Попович. Только одна тематическая библиография была опубликована, по морфологии и словообразованию. Аналитическая библиография статей в самом журнале, особенно культивирована форма библиографии, опубликована несколько раз.

Ключевые слова: *Наш језик*, лингвистические библиографии, персональные библиографии, тематические библиографии, аналитические библиографии.